

۲۱ آذر حرکاتینا بیر باخیش

محمد تبریزی

www.oyrenci.com اویرنجی

چهارشنبه ۶ آذر ۱۳۸۷ - ۲۶ نوامبر ۲۰۰۸

مشروطه انقلابی ینیلمه سی ایله، اینگیلتره امپریالیزمی نین ده سیاستلری دگیشیلدی. سانتراالیستی دؤولتلرین دوغولماسی، اوندان دا قاباق باتی دا کی مسلمان تورکلرین ایله تاپدانمیش خریستان (مسیحی) دؤولتلری نین گیزلین دسیسه لری نتیجه سینده، بؤلگه میزده اوز وئرن بحرانیلی وضعیت رضا خان کیمی آدمی قودرته میندیردی .

باتی امپریالیست لرین آماجینی، رضا خان ایش اوسته گنیرمکدن ایکی حصه یه بؤلکم مومکون دور؛ (۱) اوچاغدا بولشویست لرین قاباقین آلماق (۲) ایران آدلی اؤلکه ده باتی یا باغلی بیر دؤولتی قدرته چاتدیرماق .

رضا خانین ایش اوسته گلمه سی ایله مشروطه اینقلابی نین قازانیدیغی نائلیت لرین هامیسی آرادان گندیب، هامیدان چوخ فارس دیللی اولمایان میللت لرین زیانینا سبب اولموشدور. ایران دا دانیشیلان بوتون باشقا دیلر، فارس قوللوچوسو اولما سیاستی، هابنله یابانجی لارین قونداردیدیغی کولتورون ایچینده بوتون میللت لرین آسیمیلاسیا پروسه سی اوزره، بو میللت لر رحم سیز بیر باسقی یا معروض قالدیلار.

آذربایجانا گؤندریلمیش محسنی آدلی فرهنگ باشکانی بنله دئییردی: کیمسه تورکو دانیشیرسا آغزینا نوختا وورون، بو سؤزون بیر دؤولت آدمی آغزیندان چیخماسی فاجیعه نین درین لیگین آرتیقراق گؤستیرر.

سونرا رضا خانین سلطنتی بیخیلماسی ایلا ایران اؤلکه سی بؤلگه لرینین دوروملاری دگیشیلدی . روسلارین آذربایجان تورپاقلارینا هوجوم گتیرمه سی ایران دا کی ایللر بویو باسقی دا یاشایان میللت لره بیر فورصت کیمی اولموشدور، اونا گؤره آذربایجانین میللی کنگره سی ۱۳۲۴ . جو گونش ایلی آبانین ۱۷ سینده بوتون آذربایجانلی لارین الی ایله ایشه باشلادی، دئییشلره گؤره، او سئچگی بیر میلیون آذربایجانلی آکتیو صورتده قاتیلماسی ایله اسکى آریلارینا چاتمیشدی، و میللت چالیشیردی اؤز موقدراتینی اؤز الینه آلسین، دموکرات فرقه باشکانی سید جعفر پیشه وری ایلك کنگره دانیشیغینا بنله دئییر: « بیز یالنیز ایسته بیریک اؤزوموز اؤزوموزو ایداره ائدک ». (بونون هاراسی گونا دهیر؟)

کنگره ده ۳۹ نفر « میلی هیئت » آدی ایله آذربایجانلی لارین ایستک لری اوغروندا رسمی صورتده چالیشماغا باشلادی.

لاکین بو گۆرکملی ایشلرین سرعتله قوشولوب یولادوشمه سی ها بئله آذربایجانلی لارین موقدراتینین ایره لیلنمه سی، تهرانداکی فارس حاکمیتینی سانجیلانیدردی. باشقا میللت لر طرفیندن دستکلنمه سین دئییه ایشه دوشدولر. اونلارین بو اوغراییشی گۆزلی گۆتورمه دن مرکزی دؤولت ناضیرلیک باشقانلاری آذربایجان سفیرلرینده گیزلیجه نظامی آلیلارنا آذربایجان خود مختار دؤولتی علیهینه سؤزلر وئرمیش، نهایت اونلاری میللتیمیزین اوستونه کوشکودوب نئچه اینسانین شهید اولماسینا سبب اولموشدولار. آما دؤولتیمیزین خبردار اولماسی ایله فداایلریمیز بو خیانتی ده کئچمیشده کی کیمی آرادان قالدیرمیشدیلا. خاطیرلامالییام، سرهنگ زنگنه کیمی قان تۆکنلر اورمیه ده چوخلو گوناھسیز اینسانین اؤلومونه قول آتدیلا.

آما بو خیردا - خیردا آتیلیب دوشمکلر نتیجه وئرمه ییب ۲۱/۹/۱۳۳۴ تاریخینده آذربایجانین آزادلیغی اوغروندا مبارزه باشا چاتدیقا میللی هیئتین بوتون ایختیاراتی ایله ایشلرینی آذربایجان پارلمانینا وئریب، پارلمان دا سید جعفر پیشه وری نی میللی حکومت باشقانی سنچدی. بیر ایل میللی حکومت آلتیندا او قدر ایشلر تمللی گؤرولدو، ایگیرمی ایلین ایشی ایله برابر ایدی .

« شمیده » اؤز خاطیراتیندا بئله یازیر:

ایللر بویو آذربایجانین میللی ایلکین مدنی حقوقلاریندان محروم قالمیشدیر. او اؤز اوشاغین دا یابانچی دیلده درس اوخوتما مجبوریتینده ایدی. ایندی ایسه جمهوری اونلارا آنا دیلده مدرسه آچیب آنا دیلده ده آیری- آیری فاکولته لرده تبریز یونیورسیتیه سینده درس اوخونور، آذربایجان رادیو سو آیری - آیری دیلرده باشقا میللتلره ده پروگرام یایماقدادیر.

تبریز تئاتری آچیلیشیندان سونرا نئچه قزئته ده چیخماغا باشلایب و اولاردان ان اؤنملی سی قادینلارین اورتا دوغودا ایلک دفعه اولراق یونیورسیتیه یه گئتمک لری له اوی وئرمه حاققلاری اولوب.

بو گئنیش سوپه ده، ده یرلی ایشلرین گؤرولمه سی ینکانلی قیامی و الهامی کیمی دؤولت آداملارین دا میللی حکومته ماراقلاندیریب اونلاری دا اؤز میللت لری اوغروندا چالیشماغا تشویق آندیردی.

نهایت چوخلو ضیالی اینسانلاری دا ها بئله نئچه، نئچه تهران قوشونوندا بؤیوک کاماندانلاری (فرمانده) دا اؤزلوگونه قایتاریبان، تبریزه گئیردی.

بو آزادا تهران فاشیست لری ساکیت اوتورمادان گئجه گوندوز آزاد آذربایجان علیهینه اوتوروملار آپاردیلار.

جوخ چالیشانندان سونرا ایچریدن الی بوش چیخیب قوام السلطنه نی موسکووا یا یوللادیلار. قوام روسلارین آغزی سولانسین دئییه شمال پترولو اوستونده اونلارلا دانیشیغا گپردی، اونلار رحمتلیک بییشه وری نین مکتوبلارینا ده یر وئرمه دن قوام لا بئله قارارا گلدیلر، روس قوشونون آذربایجان دان چیخارتسین، سونرا آذربایجان لا کوردوستان حکومتلری گرک دنیا باریشی اوچون اؤز حاقلاریندان کئچه لر. بو دانیشیقلا رلا آلیش _ وئریشدن سونرا موسکووانین ساتقین حزب توده چی لری میلی حکومتین علیهنه ایشه دوشدولر، بو ساپی بیزدن بالتالار موسکووادا یازیلان اویونلاری آذربایجان میللتینین باشینا گتیریردیلر.

بو خائین دسته لر استالینین خوشو گلوسین دئییه آذربایجان فداییلرینین ایچینده آیرلیق توخومو اكدیلر. میلی حکومت قورولاندا، حزب توده آذربایجان قولون منحل ائدیپ میلی حکومتین ایچینه گیرمک ایچین هر ایشه قول قویوب او یاندان تهراندا باشقا حزبلرله او جمله دن ایران حزبی و قوامین حزبی ایله ایش بیرلیگی آپاریب ائتلافی کابینه قورماغا چالیشردیلار.

بو تهران لا مسکو آراسیندا آتیلیب دوشن توده چی لر بیر یاندان آذربایجان میلی حکومتیندن حمایت ائدیردیلر بیر یاندان دا آذربایجان دوشمن لری ایله دؤولت قوروردولار.

استالین له قوامین آلیش وئریشی سونوندا یئنه ده یئنیلن بیز اولدوق، یئنه ده بیر ساتدی بیر ده آلدی، بونلار اؤیره نیلر ساتالار اونلار دا اؤیره نیلر آلالار.

بو روس، فارس، حزب توده بیرلشمه سی نتیجه سینده نهایت تهران قوشونو آذربایجانا سوخولوب آذربایجان نجاتی آدی ایله ۳۰ میندن آرتیق آذربایجانلی قیریلدی، ۷۰ میندن آرتیق او تای آذربایجانا سورگون اولدولار، ۱۰۰ مین نفردن آرتیق ایرانین باشقا شهرلرینه کؤچدورولدولر.

ویلیان داگلاس یازیر: ایران قوشونو آذربایجانا گیرنده هر یئری قورخو بوروموشدو، فارس عسگرلری سوی قیریمدان سونرا آذربایجانین بوتون کند و شهرلرین بیغمالادیلار. ائله کی بوتون مال حیوان لارین دا یا اؤلدوروب یا دا آپاردیلار، اونلار قادین لارین عیصمتلرینه ده توخوناراق آذربایجانلی بیر ساواش منیدانینا چئویرمیشدیلر .

آذربایجانین میلی حکومتی یئنیلندن سونرا محمد رضا ۲۱ آذر گونون آذربایجان قورتولوشو گونو آدلاندیردی، حزب توده ده یازیردی: آذربایجانلا کوردوستان حکومت لری دونیادا باریش اولسون دئییه گرک فدا اولاردیلار.

ایران میلی جبهه سی ده اعلانلاریندا میلی حکومتین بیخیلماسین بایران کیمی آدلاندیریردیلار.

ایندی ایسه ۶۲ ایلدن سونرا آش همان آشدیر، کاسا دا همان کاسا.

كلىبر داغلارى پادگان حالينا چئويرىلىپ، قىرلىرىمىزىن اوستونده فاتحه اوخوماق دا ياساقلانىپ، گنجلىرىمىز
اوزون مدتلى دوستاقلاردا عۇمرونو سورور، ضيالى لارىمىز اۆز وطن لرىنده غرىبلر كىمى گزىرلر، سرمايا
صاحىبلىرى مىزىن الى- قولو باغلانىپ، منشه لرىمىز تالانىر، اينسان لارىمىز فارسىستان دا ايش دالىسىجا بو
قاپى دان او قاپى يا

آما زنجىر همىشه ضعيف يئرىندن قىرىلار.

بىرده آتالار سۆزو: بىر آرخا كى بىر يول سو گلىدى اومود كى بىرده گله .